

TR-AB İLİŞKİLERİ

Hukuki Boyut

Türk Vatandaşları ve Vizesiz Seyahat

14. hafta

Türk Vatandaşları ve Vizesiz Seyahat

- Vize
 - Devletlerin ülkelerine gelmek isteyen yabancıların ülkeye girebileceklerini gösteren resmi kayıt
 - Pasaport
 - Münhasır yetki
 - Egemenlik hakkı
- Vize sınırlaması
 - Kamu düzeni
 - Ulusal güvenlik
 - Dış politika

Türk Vatandaşları ve Vizesiz Seyahat

- Avrupa Birliğinde Vize
 - Schengen Anlaşması (1985-1995)
 - Schengen Anlaşması Uygulama Konvansiyonu (1990)
 - Schengen Alanı
 - Serbest dolaşım
 - Avrupa vatandaşlığı

Türk Vatandaşları ve Vizesiz Seyahat

AB ÜYESİ	VİZE BAŞLANGIÇ TARİHİ
ALMANYA	5 EKİM 1980
FRANSA	5 EKİM 1980
BELÇİKA	1 KASIM 1980
HOLLANDA	1 KASIM 1980
LÜKSEMBURG	1 KASIM 1980
İTALYA	3 EYLÜL 1990
İNGİLTERE	22 HAZİRAN 1989

Türk Vatandaşları ve Vizesiz Seyahat

AB ÜYESİ	VİZE BAŞLANGIÇ TARİHİ
İRLANDA	10 ARALIK 1989
DANİMARKA	1 MAYIS 1981
YUNANİSTAN	25 NİSAN 1965
İSPANYA	1 EKİM 1991
PORTEKİZ	24 HAZİRAN 1991
İSVEÇ	20 ŞUBAT 1976
FİNLANDİYA	12 MART 1976

Türk Vatandaşları ve Vizesiz Seyahat

- ANKARA ANLAŞMASI M.12-İŞÇİLERİN SERBEST DOLAŞIMI
 - 1/80 SAYILI OKK M. 13-yeni kısıtlama getirme yasağı
- ANKARA ANLAŞMASI M.13-İŞ KURMA HAKKI
 - Katma Protokol m. 41/1-standstill hükmü
- ANKARA ANLAŞMASI M.14-HİZMETLERİN SERBEST DOLAŞIMI
 - Katma Protokol m.41/1-standstill hükmü

Türk Vatandaşları ve Vizesiz Seyahat

- Vizesiz seyahate ilişkin kararlar
 - C-37/98 Savaş kararı
 - C-317/01 Abatay/Şahin kararı
 - C-16/05 Tüm /Darı kararı
 - 228/06 Soysal kararı

Türk Vatandaşları ve Vizesiz Seyahat

- İş kurma hakkına ilişkin kararlar
 - C-37/98 Savaş kararı
 - C-16/05 Tüm /Darı kararı
- Hizmetlerin serbest dolaşımına ilişkin kararlar
 - C-317/01 Abatay/Şahin kararı
 - 228/06 Soysal kararı

Türk Vatandaşları ve Vizesiz Seyahat

- Soysal kararı:

Almanya'da kayıtlı bir Alman uluslararası nakliyat firması adına Almanya ve Türkiye arasında TIR Şoförü olarak hizmet veren ve Türkiye'de ikamet eden Türk vatandaşları Mehmet Soysal ve İbrahim Savatlı, Alman makamlarının vermiş oldukları müteaddit izinlerle 2000 yılına kadar bu kapsamda Almanya'ya çok sayıda giriş yapmışlar ve bu konuda herhangi bir sorunla karşılaşmamışlardır. Ancak, 2000 yılında trafik kaydı Türkiye'de yapılmış olan TIR Kamyonları ile de giriş yaptıkları öne sürülmek suretiyle, 2001 ve 2002 yıllarında F. Almanya'nın İstanbul Başkonsolluğu'na yaptıkları vize başvuruları kabul edilmemiştir

Türk Vatandaşları ve Vizesiz Seyahat

Karar:

Katma Protokol'ün 41(1). Maddesinin aşağıdaki gibi yorumlanması gerekir:

- Madde 41(1) üye ülkelerin, bu maddeleri ihtiva eden hukuki metinlerin bir üye ülkede yürürlüğe girdiği tarihlerden (yani sırasıyla 1 Ocak 1973 ve 1 Aralık 1980 tarihlerinden, bu tarihlerden sonra üye olan ülkeler için ise AB'ye resmen katılım tarihlerinden) sonra Türk vatandaşlarının iş kurma, hizmet sunma ve serbest dolaşım haklarını sınırlayıcı yeni hükümler getirmesini genel olarak yasaklamaktadır;
- Madde 41(1)'den kaynaklanan koruma, hizmet sunma özgürlüğünün sınırlandırılmasını yasaklamak bakımından sadece Türkiye'de yerleşik olup da üye ülkelerde hizmet veren şirketleri değil, aynı zamanda bunların çalışanlarını da kapsamaktadır. Ancak, şirketin bir üye ülkede yerleşik olması ve sunduğu hizmetlerden yararlananların da aynı üye ülkede yerleşik bulunmaları halinde bu korumadan yararlanmak söz konusu değildir;
- Şayet Katma Protokol'ün bir üye ülke bakımından yürürlüğe girmiş olduğu tarihte talep edilmiyor idi ise, bu durumda md. 41(1), üye ülkenin, Türkiye'de yerleşik bir şirketin o üye ülke topraklarında hizmet sunabilmesi için çalışma izni zorunluluğu gerektiren yeni bir yasa hükmünü ulusal mevzuatına koymasını yasaklamaktadır;

Türk Vatandaşları ve Vizesiz Seyahat

Bunun üzerine adigeçenler, Berlin İdare Mahkemesi'nde kendilerine vize verilmesini engelleyen idari tasarrufa, Katma Protokol'ün 41(1). Maddesi uyarınca ve bu Protokol'ün yürürlüğe girdiği tarihte benzer konumdaki Türk vatandaşları için F. Almanya'da girişte vize zorunluluğu bulunmadığı; bu zorunluluğun 1 Temmuz 1980'de getirilmiş olduğu ve dolayısı ile kendilerini bağlamadığı savı ile itiraz etmişlerdir. Ancak bu mahkeme, 3 Temmuz 2002 günü verdiği kararla bu itirazı reddetmiş, Yüksek İdare Mahkemesi nezdinde temyiz davası açmışlardır.

Türk Vatandaşları ve Vizesiz Seyahat

Bu mahkeme, davacıların hukuki konumunun AB-Türkiye Ortaklık Hukuku kapsamına girdiğini dikkate alarak ve Katma Protokol'ün 41(1). maddesi bağlamındaki haklarının AB düzeyinde yorum gerektirdiği kanaati ile davayı Avrupa Birliği Adalet Divanı'na (ABAD) havale etmiştir. Almanya'da ikamet eden Türk vatandaşları Mehmet Soysal, Cengiz Salkım ve İbrahim Savatlı'nın Federal Alman İş Ajansı (*Bundesagentur für Arbeit*) aleyhine 19 Mayıs 2006 tarihinde açmış oldukları dava (C-228/06), Berlin-Brandenburg Yüksek İdare Mahkemesi (*Oberverwaltungsgericht Berlin-Brandenburg*) tarafından rapor dönemi içinde ABAD'a havale edilmiştir.

Türk Vatandaşları ve Vizesiz Seyahat

Uluslararası TIR şoförlüğü yapan bu vatandaşlarımızın davası ile ilgili olarak mezkur Alman mahkemesi'nin yorum ve karar için ABAD'a ilettiği sorular şöyledir:

- EEC ile Türkiye arasında ortaklık kuran Antlaşma'nın 23 Kasım 1970 tarihli Ek Protokolü'nün 41(1). Maddesi bazında; Almanya'da kayıtlı bir TIR kamyonunun sürücüsü olarak uluslararası nakliyat hizmeti veren bir Türk vatandaşından Alman İkamet Yasası(Md.4) ve 539/2001/EC sayılı Avrupa Konseyi Tüzüğü'nün(Md.1) hükümleri uyarınca Almanya'ya girişte Schengen vizesi talep edilmesini, Katma Protokol'ün yürürlüğe girdiği tarihte bu durumdaki Türk vatandaşlarının Almanya'ya girişlerinde vize zorunluluğunun bulunmadığı dikkate alındığında, hizmetlerin serbestçe sunulmasına karşı bir sınırlama olarak yorumlamak mümkün müdür ?

Türk Vatandaşları ve Vizesiz Seyahat

- Birinci sorunun cevabının olumlu olması durumunda, Katma Protokol'ün 41(1). Maddesi'ni, Yukarıda zikredilen Türk vatandaşlarının Almanya'ya girişte vizeye ihtiyaç duymadıkları şeklinde anlamak mümkün müdür ?

KARAR

23 Kasım 1970 tarihinde Brüksel'de imzalanan ve 2760/72 sayılı Konsey Tüzüğü ile 19 Aralık 1972 günü Avrupa Toplulukları tarafından teyit edilerek onaylanan Katma Protokol'ün 41(1). maddesi, bu Protokol'ün yürürlüğe girmiş olduğu 1 Ocak 1973 tarihinden itibaren hizmet sunmak amacıyla bir AB Üyesi Ülkeye girmesi gereken işbu davadaki davacılar benzer durumdaki Türk vatandaşlarından giriş vizesi talep edilmesini, Protokol'ün yürürlüğe giriş tarihinde (F. Almanya'da) böyle bir zorunluluk bulunmaması nedeniyle, yasaklamaktadır.